

Margareta Bensow Bacos

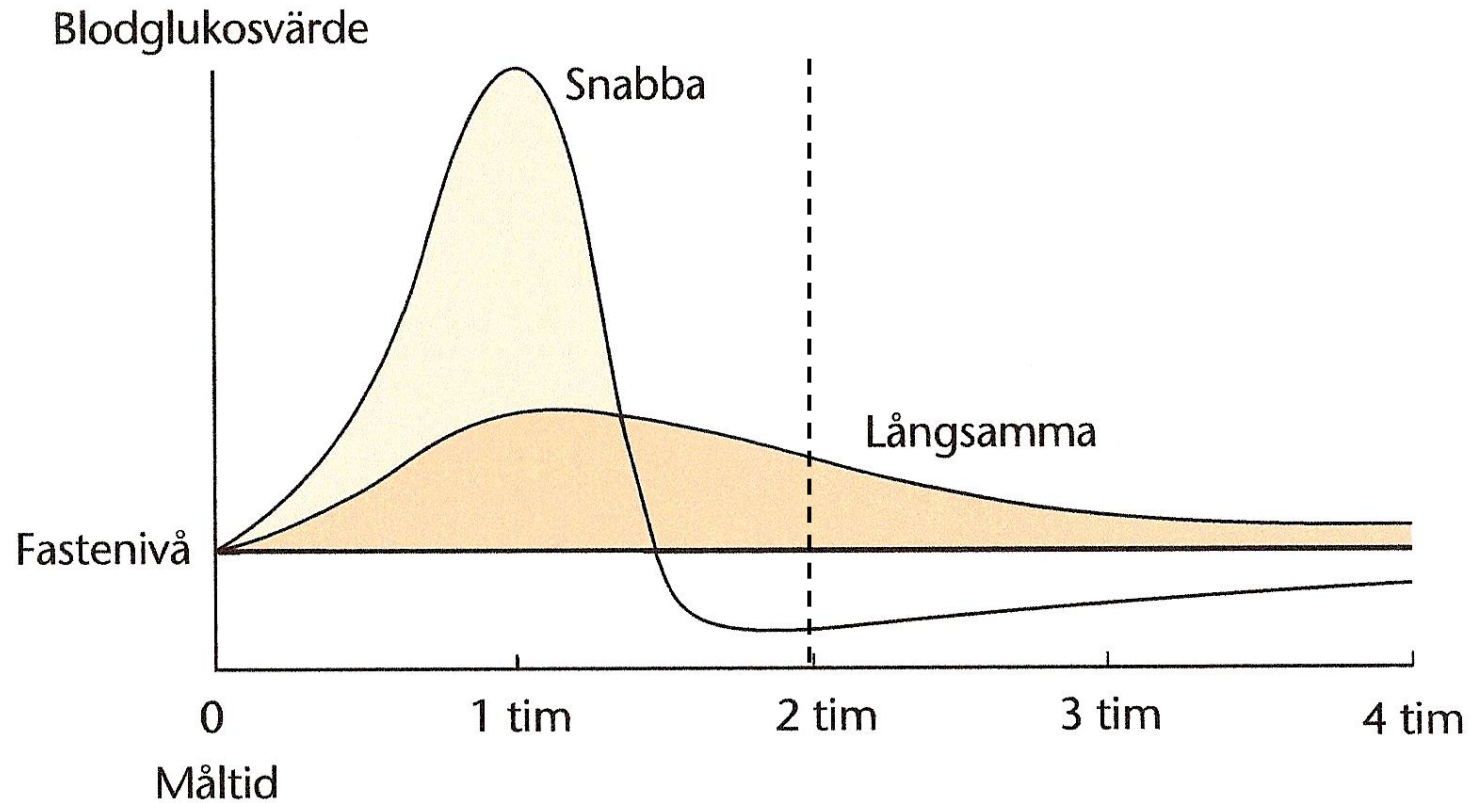
Lund den 18 april 2012

Leg. dietist och bönälskare

Rätt Mätt – Dietistkonsult för hälsosam njutning

MBB@dietistkonsulten.se

$$\text{Glykemiskt index (GI)} = \frac{\text{Testproduktens blodglukosyta (0 – ~2 tim)}}{\text{Ref. produktens blodglukosyta (0 – ~2 tim)}} \times 100$$

↑
(vitt bröd eller glukos)

Food factors

Affect on GI

Particle size

The smaller structure the higher GI

The cellular structure

A higher ripeness leads to a higher GI

What type of monosaccharides

Glucose leads to a higher GI compared with fructose and lactose

The nature of the starch

Amylose lowers GI
Amylopectin leads to higher GI
Resistant starch lowers GI

Type of dietary fibers

Gel-forming dietary fibers lowers GI

Degree of gelatinization

Higher GI when gelatinized

Addition of organic acid

Lowers GI

Addition of fat and protein

Lowers GI

The amount of carbohydrates

Glykemiskt Index

Vitt bröd som referens

- Glukos 138
- Sackarose 89
- Fruktos 31

GLYKEMISKT INDEX

Bröd

Vitt bröd (ref)	100
Bröd av fullkornsmjöl	98
Surdegsbakat bröd	83
Pumpernickel	71

Ris

"Klibbris"	86 eller högre
Parboiled	54 – 69

Cerealier

Cornflakes	115
Müsli	94
Havregrynsgröt	87 - 93
All-Bran	73
Kornmjölsgröt	61
Kokt pasta	40 – 70
Kokta kornkärnor	35

Potatis

Potatismos	102
Kokt potatis	80

Frukt

Banan	67 - 89
Apelsin	47 - 57
Äpple	56
Päron	51
Aprikoser, torkade	44

Baljväxter

Kikärter, burk	54
Hummus	31
Röda kidney bönor	30 - 42
Linser	30 - 53
Soja bönor	20 - 29

KH rika livsmedel med lågt GI har i studier visat positiv effekt på:

- Fysisk aktivitet
- Kognitiv funktion
- Diabetes mellitus
- Hjärt- kärlsjukdom
- Microvaskulära sjukdomar
- Övervikt
- Vissa cancerformer

**BALJVÄXTER ÄR OCKSÅ BRA
FÖR MILJÖN**

Kött är det livsmedel som påverkar miljön mest

- 1 kilo nötkött orsakar 15-25 kilo växthusgaser, vilket är ungefär tio gånger så mycket som 1 kilo kyckling? Det beror på att kornas fodersmältning producerar mycket metangas, som påverkar klimatet
- En tredjedel av allt kött vi äter är importerat, och nästan hälften av nötköttet?
- Vi äter ca 65 kilo kött/person och år, ca 180 g/dag (drygt tio kilo mer än för tio år sedan)
- Att äta mindre kött, och att välja det du äter med omsorg, är därför det smartaste miljöval du kan göra

Baljväxter, ffa torkade baljväxter har relativt låg klimatpåverkan
Kan lagras länge vilket medför litet svinn
Pga högt proteininnehåll kan de ersätta en del av köttkonsumtionen,
vilket medför minskad miljöpåverkan

Beans, beans the musical fruit
The more we eat, the more we toot
The more we toot the better we feel
So we eat beans for every meal

Från avhandlingen: Bioavailability of starch in processed legumes av J Tovar

Risk för gasbildning – vad kan man göra?

Vänja sig

Koka i 10 minuter, häll bort vattnet och tillsätt nytt vatten

Tillsätt 1 msk bikarbonat till kokvattnet

Fundera över vad Du äter för övrigt

Se det med humor.....

Kidneybönor med guacamole och apelsin

3 dl okokta kidneybönor (Färdigkokta kidneybönor går också bra att använda)

Salt, lagerblad

2 apelsiner, fileade

Ev. färsk koriander

Blanda ingredienserna till dressingen:

3 msk raps- eller olivolja

2 tsk citronsaft, färskpressad

1 msk fint hackad rödlök

Ev. malen koriander och anis

Salt och peppar

Guacamole

2 mogna avokado, skalade och urkärnade

1 stor tomat

1 msk citron- eller limesaft

1 - 2 pressad vitlöksklyfta

1 knivsudd malen/hackad chili (eller svartpeppar)

Salt

Blötlägg bönorna över natten

Koka i nytt vatten med salt och lagerblad tills de är mjuka men INTE sönderkokta, i cirka 45 min

Marinera bönorna i dressingen i några timmar eller över natten

Mixa avokado, tomat, vitlök, citronsaft och kryddor till en slät puré. Smaka av

Lägg de marinerade bönorna på ett fat

Lägg Guacamolen i mitten av bönorna

Garnera med fileade apelsinklyftor

Dekorera ev. med färsk koriander

”Flere suverene sallater og brillante buffeter”. Sonja Bock och Tina Scheftelowitz. Politiken

Tack för mig

